

TRẠI DÃ NGOẠI

Đề tài: LỀU TRẠI

Huỳnh Toàn – Chủ nhiệm SBD

- Lều có nhiều công dụng trong hoạt động dã ngoại của thanh niên chúng ta nhất là phải sinh hoạt qua đêm. Lều là nhà, là nơi hội họp, sinh hoạt... Do đó, một mái lều được dựng nhanh, trang trí đẹp... cũng là một trong những nội dung không thể thiếu khi đi trại.

- Lều có nhiều hình dáng và kích thước khác nhau. Cách dựng lều cũng đa dạng, tùy thời gian và tính chất sử dụng, tạm chia thành 2 loại sau đây:

+ **Lều đặc dụng:** Gồm có các loại lều chữ thập đỏ, lều của các đoàn thám hiểm, các đoàn khảo sát địa chất... Các loại lều này cách dựng nó phải theo qui trình của người thiết kế.

+ **Lều bạt:** (hay còn gọi là lều chữ A) Thường có 2 mặt 2 cửa ra vào. Thời gian sử dụng ít ngày là nơi trú tạm cho nên lều phải thực hiện nhanh, mang vác gọn nhẹ, dễ tháo dỡ.

Trong hoạt động trại thì lều bạt là loại lều mà ta thường hay sử dụng nhất. Vậy chúng ta hãy thử tìm hiểu qui trình thực hiện lều bạt ra sao?

I. CÁC VẬT DỤNG CẦN THIẾT CỦA LỀU BẠT VÀ CÔNG DỤNG CỦA NÓ:

1. Tắm lều (bạt):

- *Chất liệu:* Thường là tấm mũ, vải, nylon...

- *Hình dáng:* Hình chữ nhật hoặc hình vuông.

- *Kích thước:* Lớn hay nhỏ lệ thuộc số lượng người ở trong đó.

VD: 2m x 3m: Lều cá nhân

3m x 4m có thể ở từ 5 - 7 người.

4m x 6m có thể ở từ 8 - 10 người.

- *Công dụng*: Tạo thành 2 mái lều để che nắng, gió, mưa...

2. Tấm trải:

- *Chất liệu*: Mũ, vải, nylon, chiếu, đệm, giấy (có thể do nhiều mảnh nhỏ ghép lại).

- *Hình dáng*: Tương đương với tấm lều.

- *Công dụng*: Dùng trải dưới đất để ngồi (tấm trải thường dễ quên nên tạo không ít khó khăn trong sinh hoạt).

3. Gậy:

- *Vật liệu*: Có thể bằng sắt, nhôm, thép... nhưng để tiện cho việc di chuyển nên thường sử dụng bằng tầm vông vừa nhẹ vừa bền, mỗi lều bạt phải có từ 2 gậy trở lên. Nếu vùng đất trại có nhiều cây thì ta có thể tận dụng cây rừng ở đó thay cho gậy lều cũng được.

- *Kích thước*: Chiều cao của gậy lệ thuộc vào kích thước tấm lều, nếu tấm lều là 3m x 4m thì chiều cao của gậy phải từ 1m4 → 1m6, tấm lều 4m x 6m thì gậy phải từ 1m6 → 1m8.

- *Công dụng*: Cùng với tấm lều tạo không gian cần thiết cho việc trú ngụ, sinh hoạt trong lều.

4. Cọc:

- *Vật liệu*: Sắt, thép, nhôm, đinh, tre, gỗ... cọc lệ thuộc vào địa hình nơi dựng lều, cọc cũng có thể là 1 gốc cây, 1 cọc đá, 1 rễ cây... mỗi lều bạt phải có từ 6 - 8 cọc.

- *Hình dáng và kích thước*: Có một đầu nhọn để đóng xuống đất, một đầu bằng để làm điểm tựa cho búa đóng, nếu đất có độ rắn cao thì mỗi cọc phải từ 20 - 30 cm, nếu độ rắn ít thì phải 30 - 40 cm, nếu là nền xi măng có thể sử dụng cọc bằng đinh 10 cm đến 15 cm. Nếu là cát nơi bãi biển nên dùng cọc gỗ dài hơn 50 cm hoặc có thể sử dụng cọc chum (tức nhiều cọc đóng gần nhau rồi cột dây nịt chúng lại với nhau để bảo đảm cho cọc chính được vững).

- Công dụng: Giữ cho lều được cố định trên các đầu gậy thông qua các dây lều.

5. Dây lều:

- *Vật liệu:* Dây dù, dây nylon, mũ, dây bố... thông thường hay sử dụng dây dù, nhưng dây phải có đủ độ bền, độ chịu lực cần thiết trong suốt thời gian sử dụng lều. Số lượng dây bằng số lượng cọc, nếu lều 3m x 4m phải có 2 dây cái (dây chính, mỗi dây dài từ 3m - 4m) và 4 dây con (dây phụ, mỗi dây 1m - 1m5).

- *Công dụng:* Cùng với cọc giữ cho tấm lều cố định trên các đầu gậy, cùng với cọc chỉnh các mái lều theo ý muốn.

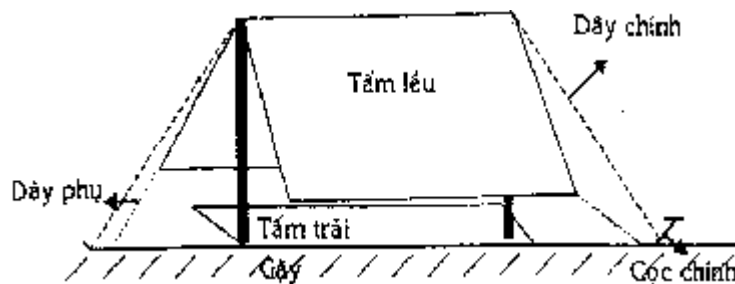
6. Búa đóng:

- *Vật liệu:* Có thể dùng búa gỗ (tự chế) nhưng nên dùng búa sắt có đầu tà dùng để đóng, một đầu bén dùng để chặt phát hoang, tạo cọc...

7. Cuốc xẻng:

Rất thiết thực khi đi trại như dọn đất trại, đào hố xí, hố nước, rãnh thoát nước, đắp nền trại... nên sử dụng cuốc đa dạng (vừa cuốc đất, vừa làm việc khác gọn nhẹ dễ mang, cất...).

➔ **Tóm lại:** Để quá trình dựng lều được nhanh, chắc, đẹp, bền và đúng kỹ thuật các bạn phải có ít nhất các vật dụng kể trên.

II. TRÌNH TỰ DỰNG VÀ THÁO LỀU:

Để dựng được lều nhanh, gọn các bạn nên tuân thủ các bước sau:

1. Chọn đất:

- Nếu đất trại do Ban tổ chức trại qui định thì phải tự khắc phục những điểm hạn chế đã có như: vệ sinh, phát hoang, nhặt sỏi đá... trước khi dựng lều.

- Nếu đất trại do tự ta chọn thì nên chọn đất có các điểm thuận lợi sau:

- ↳ Bằng phẳng, cao ráo.
- ↳ Không kiến, sỏi, mảnh vụn.
- ↳ Không quá gần cây cao (vì có thể có cành mục sẽ rơi, sét đánh...).
- ↳ Phải thoáng gió nếu hè hoặc kín gió nếu đông.
- ↳ Gần nguồn nước sạch (tiện nấu ăn và sinh hoạt khác).
- ↳ Gần lều Ban tổ chức, các lều bạn, sân sinh hoạt.
- ↳ Phải có nơi tiện lợi cho việc bố trí hố xí, hố rác, nhà bếp...

2. Chọn hướng lều:

Mỗi lều bạt có 2 cửa (nơi hướng đặt gậy và dây chính của lều) tuân tự hướng lều phải bố trí theo các hướng sau đây:

- Hướng của Ban tổ chức trại qui định.
- Hướng về phía cột cờ trại (nếu có).
- Hướng về lều của Ban tổ chức.
- Hướng về sân tập trung, sinh hoạt.

Nếu Ban tổ chức không qui định, thì cần chọn:

- Nên tránh gió (nếu mùa lạnh), đón gió (nếu mùa hè).
- Nên tránh nắng (nếu mùa nóng), đón nắng (nếu mùa đông).

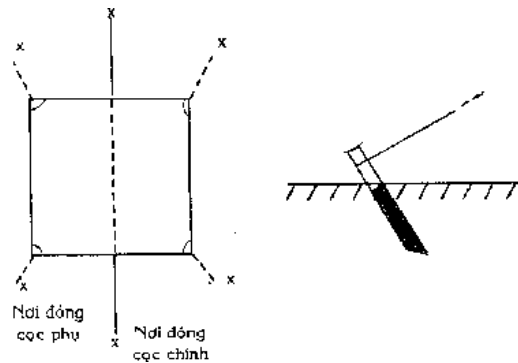
3. Dựng lều (trải lều, rải gậy, đóng cọc, cột dây, dựng lều)

- *Trải lều:* Trải phải thật phẳng, có tính đến hướng lều, xem kỹ mái lều

mặt trái.

- *Rãi gậy*: Gậy được đặt ở hai đầu hướng vào lều và vuông góc với mép lều (lưu ý chiều dài của gậy cũng bằng chiều dài của khoảng cách từ chân gậy đến cọc đầu lều).

- *Đóng cọc*: Các cọc phải được đóng cùng lúc. Đầu tiên là cọc ở hai đầu lều (tức cọc để cột dây chính) kể đến là các cọc phụ còn lại ở 4 góc lều. Tùy theo cách dựng mà mái lều có thể cao hoặc thấp lệ thuộc vào khoảng cách đóng cọc phụ xa hay gần mép lều, các cọc phụ phải đối xứng với nhau thông qua tấm lều. Các cọc cần đóng xiên theo chiều ngược lại với lều để khi dựng lều xong các dây lều sẽ phải vuông góc với các cọc. Lúc này chỉ đóng cọc tạm khoảng 2/3 cọc.

- *Cột dây*:

Các nút dây tiếp xúc với lều nên cột bằng các kiểu nút: thông lọng, thuyền chài, kéo gỗ nên cột nút sống (để sau này dễ tháo).

Các nút dây tiếp xúc với các cọc nên cột bằng các kiểu nút: nút chạy, thông lọng tăng đơ (bắt buộc vì sẽ dùng nó để điều chỉnh lều cho hoàn chỉnh).

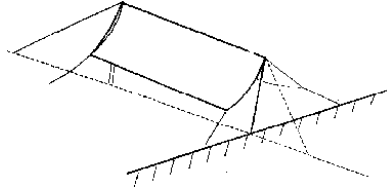
➔ **Lưu ý**: Nên để thừa khoảng 1/3 dây so với dự kiến khi dựng lều xong vì lúc này mới chỉ là cột dây tạm.

- *Dựng lều*: Di chuyển chân gậy về nơi cần thiết của nó, đầu gậy chống đỉnh lều. Chỉnh cho 2 chân gậy và cọc chính phải nằm trên một đường thẳng. Sau đó, dùng dây của các cọc phụ chỉnh cho mái lều thẳng 2 chân gậy phải đứng thẳng (tức vuông góc với mặt đất).

➔ **Lưu ý**:

Chỉ dùng dây phụ và cọc phụ chính cho đứng gậy.

- Khi lều thẳng xong thì các cọc phải đóng sâu xuống đất (tránh vấp nguy hiểm) các dây khi cột xong phải thâu lại cho gọn, đẹp.

4. Đào rãnh, vệ sinh, trang trí lều:

- *Đào rãnh*: Nếu đi trại vào mùa mưa thì phải đào rãnh thoát nước xung quanh lều, đắp nền, be bờ... các rãnh phải thông nhau dẫn ra hồ chứa nước mưa theo mái lều rơi xuống.

- *Vệ sinh*: Cần phải làm vệ sinh trong và ngoài lều khi dựng lều xong, phát hoang, cây cỏ xung quanh lều, chặt bỏ các cành cây thông xuống mái lều để tránh rấn vào ban đêm, tránh sét...

- *Trang trí*: Ngoài dựng lều, phần thủ công trại còn tính đến việc trang trí lều như phải làm cổng vào, vòng rào, bếp trại và các vật dụng khác... nó có nhiều tác dụng vừa thể hiện sự khéo léo của tập thể đồng thời cũng là việc phân định nơi ở, tránh người lạ tự ý vào...

5. Tháo và xếp lều:

- *Hạ gậy*: (cho lều bớt căng, dây để dễ tháo).

- *Hạ dây*: (mở hết các dây, gom lại tránh thất lạc).

- *Nhổ cọc*: (kết hợp với lúc mở dây, phải nhổ hết cọc cho dù cọc không sử dụng nữa).

- *Xếp lều*: Nên có 2 người. Đầu tiên nắm ở 2 đỉnh lều giơ cao, giữ cho sạch bụi, rác... sau đó nắm tiếp đoạn giữa thân lều theo chiều đứng gấp đôi lều lại. Nếu vừa ý để xuống đất bắt đầu từ ngoài gấp lều lần lượt vào trong.

➔ **Chú ý**: Các mép lều phải được giấu vào trong, vừa đẹp vừa dễ di chuyển đi xa.

III. MỘT SỐ TÌNH HUỐNG CẦN XỬ LÝ KHI DỰNG LỀU:

* **Nên:**

- Phải dựng lều đúng trình tự như trên, vì như thế sẽ dựng được lều nhanh, đúng kỹ thuật. Lều sẽ chắc chắn... và cũng sẽ thật nhanh khi tháo gỡ.

- Nếu lều bị chùng do quá cũ nên khắc phục bằng cách làm gậy phụ.

- Khi cột nút dây nên cột nút “sống” để dễ tháo, dây nên rút gọn lại, cọc phải luôn đóng sâu dưới đất. Khi hết sử dụng phải nhổ lên hết tránh va vấp cho người khác.

- Bố trí đồ dùng cá nhân trong lều đúng nơi qui định. TD: Giỏ xách... để xung quanh lều, dép, giày ngoài xa cửa lều... khoảng giữa lều để sinh hoạt hội họp, nghỉ ngơi.

* **Tránh:**

- Không nấu trong lều (ngộ khói, dễ cháy...).

- Không ăn trong lều (kiến sẽ vào ban đêm...).

- Không phơi bất kỳ vật gì trên lều (làm lều nhanh chùng và mất thẩm mỹ).

- Không dựng lều quá gần các gốc cây to.
